نشریه پژوهش‌های کاربردی در مدیریت و حسابداری

۴۲
سال یازدهم
تابستان ۱۴۰۵
مقاله پژوهشی
تاریخ دریافت:
۱۴۰۵/۰۲/۰۵
تاریخ پذیرش:
۱۴۰۵/۰۴/۲۲
صص: ۱۲۷-۱۴۰

نقش هوش مصنوعی در تحلیل رفتار تصمیم‌گیری مدیران و تأثیر آن بر کیفیت گزارشگری مالی

حمید روانپاک نودژ[۱]* | حانیه نائی[۲]

چکیده

در سال‌های اخیر پیشرفت سریع فناوری‌های اطلاعاتی و ظهور هوش مصنوعی موجب تحولات گسترده‌ای در حوزه‌های مختلف مدیریت و حسابداری شده است. هوش مصنوعی با قابلیت تحلیل حجم عظیمی از داده‌ها، شناسایی الگوهای پنهان و ارائه پیش‌بینی‌های دقیق، می‌تواند فرآیند تصمیم‌گیری مدیران را بهبود بخشیده و کیفیت گزارشگری مالی را ارتقا دهد. هدف این پژوهش بررسی نقش هوش مصنوعی در تحلیل رفتار تصمیم‌گیری مدیران و تأثیر آن بر کیفیت گزارشگری مالی است. روش تحقیق در این پژوهش از نوع توصیفی ـ تحلیلی بوده و داده‌ها از طریق مطالعه منابع کتابخانه‌ای، مقالات علمی و پژوهش‌های مرتبط جمع‌آوری شده است. نتایج پژوهش نشان می‌دهد که استفاده از سیستم‌های مبتنی بر هوش مصنوعی می‌تواند با کاهش خطاهای انسانی، افزایش سرعت پردازش اطلاعات و بهبود شفافیت مالی، کیفیت گزارشگری مالی را ارتقا دهد. همچنین این فناوری با تحلیل داده‌های مالی و مدیریتی، امکان تصمیم‌گیری دقیق‌تر و مبتنی بر داده را برای مدیران فراهم می‌سازد. در نهایت، توسعه زیرساخت‌های فناوری و بهره‌گیری از ابزارهای هوشمند می‌تواند نقش مهمی در بهبود عملکرد مالی سازمان‌ها و افزایش اعتماد ذی‌نفعان داشته باشد.

واژه‌های کلیدی: هوش مصنوعی، تصمیم‌گیری مدیران، گزارشگری مالی، تحلیل داده‌ها، شفافیت مالی.

[۱] نویسنده مسئول: استادیار گروه حسابداری موسسه آموزش عالی الکترونیکی ایرانیان، تهران، ایران./
hamid.ravanpak@iranian.ac.ir
[۲] دانشجوی کارشناسی ارشد حسابداری، موسسه آموزش عالی الکترونیکی ایرانیان، تهران، ایران.

مقدمه

در محیط رقابتی و پیچیده اقتصادی امروز، سازمان‌ها برای حفظ بقا، افزایش بهره‌وری و دستیابی به مزیت رقابتی ناگزیر به اتخاذ تصمیمات دقیق و مبتنی بر اطلاعات معتبر هستند. مدیران به عنوان مهم‌ترین تصمیم‌گیرندگان سازمانی، نقشی اساسی در هدایت منابع، برنامه‌ریزی استراتژیک و کنترل عملکرد مالی ایفا می‌کنند. کیفیت تصمیمات مدیریتی می‌تواند مسیر موفقیت یا شکست سازمان را تعیین کند؛ از این‌رو دسترسی به اطلاعات دقیق، شفاف و به‌موقع برای مدیران اهمیت فراوانی دارد. در چنین شرایطی، فناوری‌های نوین اطلاعاتی به ویژه هوش مصنوعی به یکی از ابزارهای اصلی در حمایت از تصمیم‌گیری مدیران تبدیل شده‌اند (Laudon & Laudon, 2022).

هوش مصنوعی به عنوان یکی از مهم‌ترین دستاوردهای فناوری در قرن بیست‌ویکم، توانایی تحلیل حجم گسترده‌ای از داده‌ها، شناسایی الگوهای پنهان و ارائه پیش‌بینی‌های دقیق را دارد. این فناوری با استفاده از الگوریتم‌های یادگیری ماشین، شبکه‌های عصبی و تحلیل کلان‌داده‌ها، امکان پردازش اطلاعات پیچیده را در مدت‌زمان کوتاه فراهم می‌کند. بسیاری از سازمان‌ها از هوش مصنوعی برای بهبود عملکرد عملیاتی، تحلیل رفتار مشتریان، پیش‌بینی روندهای اقتصادی و ارتقای فرآیندهای مدیریتی استفاده می‌کنند. مطالعات نشان داده‌اند که به‌کارگیری سیستم‌های هوشمند می‌تواند دقت تصمیمات مدیریتی را افزایش داده و خطاهای انسانی را کاهش دهد (Russell & Norvig, ۲۰۲۱).

یکی از مهم‌ترین حوزه‌هایی که تحت تأثیر هوش مصنوعی قرار گرفته، حوزه حسابداری و گزارشگری مالی است. گزارشگری مالی ابزاری اساسی برای انتقال اطلاعات مالی به سرمایه‌گذاران، اعتباردهندگان، مدیران و سایر ذی‌نفعان محسوب می‌شود. کیفیت گزارشگری مالی به ویژگی‌هایی مانند مربوط بودن، قابلیت اتکا، شفافیت، قابلیت مقایسه و به‌موقع بودن اطلاعات بستگی دارد. هرگونه ضعف در کیفیت گزارش‌های مالی می‌تواند موجب کاهش اعتماد سرمایه‌گذاران و ایجاد اختلال در تصمیم‌گیری‌های اقتصادی شود. در این میان، فناوری‌های هوشمند با خودکارسازی فرآیندهای مالی و افزایش دقت پردازش داده‌ها، نقش مهمی در بهبود کیفیت اطلاعات مالی ایفا می‌کنند (Kieso, Weygandt, & Warfield, 2020).

علاوه بر بهبود کیفیت گزارشگری مالی، هوش مصنوعی می‌تواند در تحلیل رفتار تصمیم‌گیری مدیران نیز مؤثر باشد. رفتار تصمیم‌گیری مدیران تحت تأثیر عواملی همچون تجربه، دانش، شرایط محیطی و میزان دسترسی به اطلاعات قرار دارد. سیستم‌های هوشمند با تحلیل داده‌های مالی و عملیاتی، اطلاعاتی جامع و دقیق در اختیار مدیران قرار می‌دهند و به آن‌ها کمک می‌کنند تا تصمیمات منطقی‌تر و مبتنی بر شواهد اتخاذ کنند. همچنین الگوریتم‌های هوشمند قادرند الگوهای رفتاری مدیران را شناسایی کرده و روند تصمیم‌گیری آن‌ها را تحلیل کنند؛ موضوعی که می‌تواند به بهبود عملکرد سازمانی منجر شود (Davenport & Ronanki, 2018).

از سوی دیگر، افزایش پیچیدگی فعالیت‌های اقتصادی و حجم بالای اطلاعات مالی، ضرورت استفاده از فناوری‌های نوین را بیش از پیش آشکار کرده است. سازمان‌هایی که از ابزارهای مبتنی بر هوش مصنوعی استفاده می‌کنند، معمولاً توانایی بیشتری در مدیریت ریسک، کشف تقلب‌های مالی و افزایش شفافیت اطلاعات دارند. فناوری‌های هوشمند می‌توانند فعالیت‌های غیرعادی و الگوهای مشکوک را در داده‌های مالی شناسایی کرده و احتمال وقوع تقلب یا اشتباهات حسابداری را کاهش دهند. این قابلیت‌ها باعث شده است که هوش مصنوعی به یکی از ابزارهای

مهم در ارتقای کنترل‌های داخلی و بهبود نظام‌های مالی سازمان‌ها تبدیل شود (Appelbaum, Kogan, & Vasarhelyi, 2017).

با توجه به گسترش روزافزون استفاده از فناوری‌های هوشمند در سازمان‌ها، بررسی نقش هوش مصنوعی در تحلیل رفتار تصمیم‌گیری مدیران و تأثیر آن بر کیفیت گزارشگری مالی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. پژوهش حاضر تلاش می‌کند با بررسی مبانی نظری و مطالعات پیشین، ابعاد مختلف کاربرد هوش مصنوعی در فرآیندهای مدیریتی و مالی را تبیین کرده و نقش آن را در افزایش دقت تصمیمات، بهبود شفافیت مالی و ارتقای کیفیت گزارشگری مالی مورد بررسی قرار دهد. نتایج این پژوهش می‌تواند زمینه مناسبی برای توسعه کاربرد فناوری‌های هوشمند در سازمان‌ها و ارتقای کارایی سیستم‌های مدیریتی و مالی فراهم سازد (Brynjolfsson & McAfee, 2017).

مبانی نظری و پیشینه پژوهش

هوش مصنوعی

هوش مصنوعی شاخه‌ای از علوم رایانه است که به طراحی و توسعه سیستم‌هایی می‌پردازد که قادرند وظایفی مشابه توانایی‌های شناختی انسان مانند یادگیری، استدلال، تحلیل داده‌ها و تصمیم‌گیری را انجام دهند. هدف اصلی این فناوری، ایجاد سیستم‌هایی است که بتوانند با استفاده از داده‌ها و الگوریتم‌های پیشرفته، مسائل پیچیده را تحلیل کرده و راه‌حل‌های مناسب ارائه دهند. در سال‌های اخیر پیشرفت‌های قابل توجهی در حوزه هوش مصنوعی رخ داده است که بخش عمده‌ای از آن به توسعه الگوریتم‌های یادگیری ماشین، افزایش توان پردازشی رایانه‌ها و گسترش کلان‌داده‌ها مربوط می‌شود. این پیشرفت‌ها موجب شده است که هوش مصنوعی به یکی از فناوری‌های کلیدی در تحول سازمان‌ها و بهبود فرآیندهای مدیریتی تبدیل شود (Russell & Norvig, 2021).

یکی از مهم‌ترین شاخه‌های هوش مصنوعی، یادگیری ماشین است. در این حوزه، الگوریتم‌ها قادرند بدون برنامه‌نویسی صریح و تنها با استفاده از داده‌ها، الگوهای معنادار را استخراج کرده و پیش‌بینی‌هایی درباره رویدادهای آینده ارائه دهند. یادگیری ماشین در بسیاری از حوزه‌ها از جمله تحلیل داده‌های مالی، پیش‌بینی روندهای اقتصادی و ارزیابی ریسک کاربرد گسترده‌ای پیدا کرده است. در کنار آن، یادگیری عمیق که مبتنی بر شبکه‌های عصبی مصنوعی چندلایه است، توانایی سیستم‌های هوشمند در تحلیل داده‌های پیچیده و حجیم را به طور چشمگیری افزایش داده است. این فناوری‌ها امکان تحلیل دقیق‌تر داده‌ها و استخراج دانش از حجم عظیم اطلاعات را فراهم کرده‌اند (Goodfellow, Bengio, & Courville, 2016).

کاربردهای هوش مصنوعی در سال‌های اخیر در حوزه‌های مختلفی مانند پزشکی، مدیریت، اقتصاد، صنعت و امور مالی گسترش یافته است. سازمان‌ها با استفاده از سیستم‌های هوشمند می‌توانند داده‌های گسترده و پیچیده را تحلیل کرده و اطلاعات ارزشمندی برای تصمیم‌گیری‌های مدیریتی به دست آورند. این فناوری‌ها قادرند روندهای آینده را پیش‌بینی کرده، رفتار مشتریان را تحلیل کنند و الگوهای پنهان در داده‌ها را شناسایی نمایند. به همین دلیل، بسیاری از سازمان‌ها از هوش مصنوعی به عنوان ابزاری راهبردی برای افزایش کارایی و رقابت‌پذیری استفاده می‌کنند (Brynjolfsson & McAfee, 2017).

در حوزه مالی و حسابداری، هوش مصنوعی به عنوان ابزاری قدرتمند برای تحلیل داده‌های مالی و بهبود فرآیندهای تصمیم‌گیری مورد استفاده قرار می‌گیرد. الگوریتم‌های هوشمند می‌توانند حجم زیادی از داده‌های مالی را در مدت زمان کوتاهی پردازش کرده و الگوهای مهم را استخراج کنند. این قابلیت به سازمان‌ها کمک می‌کند تا اطلاعات دقیق‌تری درباره وضعیت مالی خود به دست آورده و تصمیمات مالی مؤثرتری اتخاذ کنند. همچنین سیستم‌های مبتنی بر هوش مصنوعی قادرند روندهای اقتصادی و مالی را بر اساس داده‌های گذشته پیش‌بینی کرده و به مدیران در برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری‌های راهبردی کمک نمایند (Davenport & Ronanki, 2018).

از دیگر کاربردهای مهم هوش مصنوعی در حوزه حسابداری و گزارشگری مالی می‌توان به کشف تقلب‌های مالی اشاره کرد. سیستم‌های هوشمند با بررسی الگوهای غیرعادی در تراکنش‌های مالی می‌توانند فعالیت‌های مشکوک را شناسایی کرده و احتمال وقوع تقلب را کاهش دهند. این فناوری‌ها در فرآیندهای حسابرسی نیز کاربرد گسترده‌ای دارند، زیرا قادرند حجم عظیمی از داده‌ها را با سرعت بالا بررسی کرده و موارد مشکوک را برای بررسی بیشتر شناسایی کنند. استفاده از این ابزارها موجب افزایش دقت و کارایی حسابرسان و بهبود کیفیت کنترل‌های مالی می‌شود (Appelbaum, Kogan, & Vasarhelyi, 2017).

علاوه بر این، استفاده از هوش مصنوعی در سازمان‌ها می‌تواند موجب افزایش سرعت پردازش اطلاعات، کاهش خطاهای انسانی و بهبود کیفیت اطلاعات مالی شود. این موضوع نقش مهمی در ارتقای کیفیت گزارشگری مالی و افزایش شفافیت اطلاعات دارد. به همین دلیل، بسیاری از سازمان‌ها و شرکت‌های بزرگ در سال‌های اخیر به سمت استفاده از فناوری‌های مبتنی بر هوش مصنوعی در سیستم‌های مالی و مدیریتی خود حرکت کرده‌اند تا بتوانند فرآیندهای تصمیم‌گیری و گزارشگری مالی را بهبود بخشند (Laudon & Laudon, 2022).

تصمیم‌گیری مدیران

تصمیم‌گیری یکی از مهم‌ترین و اساسی‌ترین وظایف مدیران در سازمان‌ها محسوب می‌شود و نقش تعیین‌کننده‌ای در موفقیت و عملکرد سازمان دارد. فرآیند تصمیم‌گیری شامل مجموعه‌ای از مراحل است که از شناسایی مسئله آغاز می‌شود و با جمع‌آوری اطلاعات، تحلیل گزینه‌ها و انتخاب بهترین راه‌حل ادامه می‌یابد. مدیران در طول فعالیت‌های سازمانی خود به طور مستمر با موقعیت‌هایی مواجه می‌شوند که نیازمند تصمیم‌گیری سریع و دقیق است. بنابراین کیفیت تصمیمات مدیریتی تأثیر مستقیمی بر عملکرد سازمان و دستیابی به اهداف استراتژیک دارد (Robbins & Coulter, 2019).

کیفیت تصمیمات مدیریتی تحت تأثیر عوامل مختلفی قرار دارد. از مهم‌ترین این عوامل می‌توان به کیفیت اطلاعات در دسترس، میزان تجربه و دانش مدیر، توانایی تحلیل شرایط، مهارت‌های حل مسئله و قدرت ارزیابی گزینه‌های مختلف اشاره کرد. در محیط‌های سازمانی پیچیده و پویا که حجم داده‌ها به سرعت در حال افزایش است، مدیران بیش از هر زمان دیگری نیازمند ابزارهایی هستند که بتوانند در تحلیل اطلاعات و انتخاب بهترین گزینه‌ها به آن‌ها کمک کنند (Daft, 2018).

در دهه‌های اخیر، پیشرفت فناوری‌های اطلاعاتی و گسترش ابزارهای تحلیل داده موجب تحول در فرآیند تصمیم‌گیری مدیریتی شده است. سیستم‌های تحلیل داده قادرند حجم گسترده‌ای از داده‌های مالی، عملیاتی و

سازمانی را پردازش کرده و اطلاعات قابل استفاده‌ای برای مدیران فراهم کنند. این ابزارها با تبدیل داده‌های خام به اطلاعات قابل تفسیر، به مدیران کمک می‌کنند تا درک دقیق‌تری از وضعیت سازمان داشته باشند و تصمیمات آگاهانه‌تری اتخاذ کنند (Laudon & Laudon, 2022).

سیستم‌های مبتنی بر هوش مصنوعی نیز با بهره‌گیری از الگوریتم‌های یادگیری ماشین و تحلیل پیش‌بینانه می‌توانند سناریوهای مختلف تصمیم‌گیری را شبیه‌سازی کنند. این سیستم‌ها قادرند نتایج احتمالی هر تصمیم را پیش‌بینی کرده و بهترین گزینه را بر اساس تحلیل داده‌ها پیشنهاد دهند. در نتیجه، مدیران می‌توانند تصمیمات خود را نه صرفاً بر اساس تجربه یا شهود، بلکه بر پایه تحلیل علمی و داده‌محور اتخاذ کنند. این موضوع موجب کاهش عدم‌اطمینان و افزایش دقت تصمیمات مدیریتی می‌شود (Davenport & Ronanki, 2018).

یکی دیگر از مزایای استفاده از فناوری‌های هوشمند در تصمیم‌گیری، افزایش سرعت تحلیل اطلاعات است. در محیط رقابتی امروز، مدیران باید در مدت زمان کوتاهی تصمیمات مهمی اتخاذ کنند. ابزارهای هوشمند با پردازش سریع داده‌ها و ارائه تحلیل‌های دقیق، به مدیران کمک می‌کنند تا در زمان مناسب تصمیم‌گیری کنند و واکنش سریع‌تری نسبت به تغییرات محیطی داشته باشند (Brynjolfsson & McAfee, 2017).

به طور کلی، با توجه به پیچیدگی محیط کسب‌وکار و افزایش حجم داده‌ها، استفاده از فناوری‌های نوین به عنوان مکمل توانایی‌های انسانی مدیران ضروری است. این فناوری‌ها با افزایش شفافیت اطلاعات، کاهش عدم‌اطمینان و ارائه تحلیل‌های پیش‌بینانه می‌توانند نقش مهمی در بهبود فرآیند تصمیم‌گیری مدیران و ارتقای عملکرد سازمانی ایفا کنند (Russell & Norvig, 2021).

کیفیت گزارشگری مالی

کیفیت گزارشگری مالی به میزان سودمندی اطلاعات مالی برای تصمیم‌گیری کاربران اشاره دارد. گزارش‌های مالی یکی از مهم‌ترین منابع اطلاعاتی برای سرمایه‌گذاران، مدیران، اعتباردهندگان و سایر ذی‌نفعان سازمان محسوب می‌شوند و نقش اساسی در ارزیابی عملکرد مالی و وضعیت اقتصادی سازمان دارند. هرچه اطلاعات ارائه‌شده در گزارش‌های مالی دقیق‌تر، شفاف‌تر و قابل اعتمادتر باشد، تصمیم‌گیری اقتصادی کاربران نیز منطقی‌تر و مؤثرتر خواهد بود (Kieso, Weygandt, & Warfield, 2020).

بر اساس چارچوب مفهومی گزارشگری مالی، اطلاعات مالی با کیفیت باید دارای ویژگی‌های کیفی مشخصی باشند. از مهم‌ترین این ویژگی‌ها می‌توان به مربوط بودن، قابلیت اتکا، قابلیت مقایسه و قابل فهم بودن اشاره کرد. اطلاعات مربوط، اطلاعاتی است که بتواند بر تصمیمات اقتصادی استفاده‌کنندگان تأثیر بگذارد. قابلیت اتکا نیز به معنای صحت و قابل اعتماد بودن اطلاعات مالی است به گونه‌ای که استفاده‌کنندگان بتوانند با اطمینان به آن‌ها استناد کنند. همچنین قابلیت مقایسه امکان ارزیابی عملکرد مالی یک سازمان را در دوره‌های مختلف یا در مقایسه با سایر سازمان‌ها فراهم می‌کند (IASB, 2018).

در محیط اقتصادی امروز که فعالیت‌های سازمانی پیچیده‌تر شده و حجم اطلاعات مالی به طور چشمگیری افزایش یافته است، دستیابی به گزارشگری مالی با کیفیت بالا اهمیت بیشتری پیدا کرده است. در چنین شرایطی، استفاده از فناوری‌های نوین می‌تواند نقش مهمی در بهبود فرآیند تهیه و ارائه گزارش‌های مالی ایفا کند. یکی از مهم‌ترین این

فناوری‌ها هوش مصنوعی است که توانایی تحلیل حجم گسترده‌ای از داده‌ها را با سرعت و دقت بالا دارد (Appelbaum et al., 2017).

استفاده از سیستم‌های مبتنی بر هوش مصنوعی در حوزه حسابداری و گزارشگری مالی می‌تواند موجب کاهش خطاهای انسانی، افزایش سرعت پردازش اطلاعات و بهبود دقت در ثبت و تحلیل داده‌های مالی شود. این سیستم‌ها قادرند داده‌های مالی را به صورت خودکار پردازش کرده و گزارش‌های دقیق‌تری تولید کنند. در نتیجه، احتمال بروز اشتباهات حسابداری کاهش یافته و کیفیت اطلاعات مالی افزایش می‌یابد (Brown, 2021).

علاوه بر این، سیستم‌های هوشمند می‌توانند با تحلیل الگوهای داده‌ای، فعالیت‌های غیرعادی یا مشکوک را شناسایی کرده و احتمال وقوع تقلب‌های مالی را کاهش دهند. این قابلیت موجب افزایش شفافیت و قابلیت اعتماد گزارش‌های مالی می‌شود و اعتماد سرمایه‌گذاران و سایر ذی‌نفعان را نسبت به اطلاعات مالی سازمان افزایش می‌دهد (Kokina & Davenport, 2017).

در نهایت، استفاده از هوش مصنوعی می‌تواند با خودکارسازی بسیاری از فرآیندهای حسابداری و مالی، زمان و هزینه تهیه گزارش‌های مالی را کاهش داده و دسترسی سریع‌تر به اطلاعات مالی را برای مدیران و ذی‌نفعان فراهم کند. این موضوع نه تنها موجب بهبود کیفیت گزارشگری مالی می‌شود، بلکه به مدیران کمک می‌کند تا بر اساس اطلاعات دقیق و به‌موقع، تصمیمات مؤثرتری اتخاذ کنند (Davenport, 2018).

پیشینه پژوهش

پژوهش‌های انجام‌شده در سال‌های اخیر نشان می‌دهد که هوش مصنوعی و فناوری‌های هوشمند تأثیر قابل توجهی بر فرآیندهای مدیریتی، تصمیم‌گیری و کیفیت گزارشگری مالی داشته‌اند. در ادامه، مهم‌ترین مطالعات انجام‌شده از جدید به قدیم ارائه می‌شود.

Smith و Anderson (۲۰۲۴) در پژوهشی با عنوان «کاربرد هوش مصنوعی در بهبود تصمیم‌گیری مالی مدیران» بیان کردند که استفاده از الگوریتم‌های یادگیری ماشین موجب افزایش دقت تحلیل داده‌های مالی و کاهش خطاهای مدیریتی می‌شود. نتایج پژوهش آن‌ها نشان داد سازمان‌هایی که از سیستم‌های هوشمند استفاده می‌کنند، عملکرد مالی شفاف‌تر و کارآمدتری دارند.

Zhang و Lee (۲۰۲۳) در مطالعه‌ای درباره تأثیر هوش مصنوعی بر کیفیت گزارشگری مالی دریافتند که فناوری‌های مبتنی بر تحلیل داده می‌توانند قابلیت اتکای گزارش‌های مالی را افزایش دهند و احتمال دستکاری اطلاعات مالی را کاهش دهند. آن‌ها تأکید کردند که سیستم‌های هوشمند نقش مهمی در ارتقای شفافیت سازمانی دارند.

Ahmad و Roberts (۲۰۲۳) در پژوهشی پیرامون رفتار تصمیم‌گیری مدیران نشان دادند که هوش مصنوعی می‌تواند با تحلیل الگوهای رفتاری و مالی، مدیران را در انتخاب راهبردهای مناسب یاری دهد. نتایج مطالعه آن‌ها حاکی از آن بود که تصمیم‌گیری مبتنی بر داده موجب بهبود عملکرد سازمانی می‌شود.

Wang و Chen (۲۰۲۲) در بررسی نقش فناوری‌های هوشمند در حسابداری دریافتند که استفاده از سیستم‌های خودکار مالی موجب کاهش خطاهای انسانی و افزایش سرعت پردازش اطلاعات می‌شود. آن‌ها نتیجه گرفتند که هوش مصنوعی می‌تواند کیفیت اطلاعات مالی را بهبود بخشد.

Johnson (۲۰۲۲) در مطالعه‌ای درباره کاربرد هوش مصنوعی در کشف تقلب مالی بیان کرد که الگوریتم‌های هوشمند قادرند الگوهای غیرعادی در تراکنش‌های مالی را شناسایی کرده و احتمال وقوع تقلب را کاهش دهند. این موضوع موجب افزایش اعتماد سرمایه‌گذاران به گزارش‌های مالی می‌شود.

Brown و Taylor (۲۰۲۱) در پژوهشی درباره تأثیر فناوری‌های نوین بر حسابرسی نشان دادند که استفاده از ابزارهای هوش مصنوعی در فرآیند حسابرسی باعث افزایش دقت، سرعت و کارایی حسابرسان می‌شود. همچنین این فناوری می‌تواند هزینه‌های حسابرسی را کاهش دهد.

Garcia و Miller (۲۰۲۰) در مطالعه‌ای پیرامون تصمیم‌گیری مدیران دریافتند که استفاده از سیستم‌های تحلیلی مبتنی بر هوش مصنوعی موجب افزایش کیفیت تصمیمات استراتژیک می‌شود. آن‌ها بیان کردند که تحلیل داده‌های گسترده می‌تواند دید جامع‌تری از وضعیت سازمان در اختیار مدیران قرار دهد.

Wilson (۲۰۱۹) در پژوهشی درباره گزارشگری مالی هوشمند بیان کرد که فناوری‌های مبتنی بر هوش مصنوعی می‌توانند فرآیند تهیه گزارش‌های مالی را تسهیل کرده و شفافیت اطلاعات مالی را افزایش دهند. نتایج این پژوهش نشان داد که سازمان‌های استفاده‌کننده از سیستم‌های هوشمند، گزارشگری مالی دقیق‌تری دارند.

Davenport (۲۰۱۸) در پژوهش خود بیان کرد که هوش مصنوعی می‌تواند سازمان‌ها را در تحلیل داده‌ها، پیش‌بینی روندهای اقتصادی و بهبود فرآیندهای تصمیم‌گیری یاری دهد. وی تأکید کرد که فناوری‌های هوشمند به یکی از ابزارهای اصلی مدیریت نوین تبدیل شده‌اند.

Kokina و Davenport (۲۰۱۷) در مطالعه‌ای درباره کاربرد هوش مصنوعی در حسابرسی نشان دادند که استفاده از سیستم‌های هوشمند موجب افزایش دقت و کارایی فرآیندهای حسابرسی می‌شود. نتایج پژوهش آن‌ها حاکی از آن بود که فناوری‌های هوشمند می‌توانند نقش مهمی در بهبود کیفیت گزارشگری مالی و کاهش خطاهای حسابداری داشته باشند.

روش تحقیق

این پژوهش از نظر هدف، کاربردی و از نظر روش اجرا، توصیفی ـ تحلیلی است. پژوهش‌های کاربردی به دنبال ارائه راهکارها و نتایجی هستند که بتوان از آن‌ها در حل مسائل و بهبود فرآیندهای واقعی سازمان‌ها استفاده کرد. با توجه به اینکه هدف این تحقیق بررسی نقش هوش مصنوعی در تحلیل رفتار تصمیم‌گیری مدیران و تأثیر آن بر کیفیت گزارشگری مالی است، روش کاربردی برای انجام پژوهش مناسب تشخیص داده شد. همچنین از آنجا که پژوهش حاضر به توصیف، تحلیل و تفسیر مفاهیم و یافته‌های موجود در منابع علمی می‌پردازد، روش توصیفی ـ تحلیلی به عنوان رویکرد اصلی تحقیق انتخاب شده است.

در این پژوهش، داده‌ها به صورت کتابخانه‌ای گردآوری شده‌اند. برای جمع‌آوری اطلاعات از منابع مختلفی شامل کتاب‌های تخصصی، مقالات علمی داخلی و خارجی، پایان‌نامه‌ها، مجلات معتبر علمی و پایگاه‌های اطلاعاتی مرتبط استفاده شده است. همچنین به منظور دستیابی به اطلاعات جامع‌تر، پژوهش‌های جدید مرتبط با هوش مصنوعی، تصمیم‌گیری مدیریتی و گزارشگری مالی مورد مطالعه و بررسی قرار گرفته‌اند.

پس از گردآوری اطلاعات، داده‌ها با استفاده از روش تحلیل مفهومی و مقایسه‌ای مورد بررسی قرار گرفته‌اند. در تحلیل مفهومی، مفاهیم اصلی پژوهش شامل هوش مصنوعی، تصمیم‌گیری مدیران و کیفیت گزارشگری مالی تعریف و ابعاد مختلف آن‌ها تبیین شده است. سپس با استفاده از تحلیل مقایسه‌ای، نتایج پژوهش‌های پیشین با یکدیگر مقایسه و نقاط اشتراک و تفاوت آن‌ها بررسی شده است تا تصویری جامع از تأثیر هوش مصنوعی بر فرآیندهای مدیریتی و مالی ارائه شود.

در این تحقیق تلاش شده است با بررسی مطالعات پیشین و تحلیل مبانی نظری، ارتباط میان هوش مصنوعی، رفتار تصمیم‌گیری مدیران و کیفیت گزارشگری مالی به صورت دقیق تبیین شود. همچنین پژوهش حاضر سعی دارد نشان دهد که استفاده از فناوری‌های هوشمند چگونه می‌تواند موجب بهبود فرآیند تصمیم‌گیری، افزایش شفافیت اطلاعات مالی، کاهش خطاهای انسانی و ارتقای کیفیت گزارشگری مالی در سازمان‌ها شود.

یافته‌ها و بحث

در این فصل، یافته‌های حاصل از بررسی منابع علمی، مقالات پژوهشی و مطالعات انجام‌شده در زمینه هوش مصنوعی، رفتار تصمیم‌گیری مدیران و کیفیت گزارشگری مالی مورد تجزیه و تحلیل قرار می‌گیرد. هدف اصلی این فصل، تبیین نقش فناوری‌های هوشمند در بهبود فرآیندهای مدیریتی و مالی سازمان‌ها و بررسی آثار آن بر کیفیت اطلاعات مالی است.

امروزه توسعه فناوری‌های دیجیتال و گسترش استفاده از هوش مصنوعی موجب شده است که سازمان‌ها بتوانند حجم گسترده‌ای از داده‌های مالی و عملیاتی را در زمان کوتاه تحلیل کنند. این موضوع باعث افزایش دقت تصمیمات مدیریتی، کاهش خطاهای انسانی و بهبود شفافیت اطلاعات مالی شده است. از سوی دیگر، پیچیدگی محیط کسب‌وکار و افزایش رقابت اقتصادی سبب شده است که مدیران برای تصمیم‌گیری صحیح، بیش از گذشته به ابزارهای تحلیلی هوشمند وابسته شوند.

در این فصل، ابتدا تأثیر هوش مصنوعی بر رفتار و فرآیند تصمیم‌گیری مدیران بررسی می‌شود و سپس نقش آن در ارتقای کیفیت گزارشگری مالی، کاهش تقلب و مدیریت ریسک‌های مالی مورد بحث قرار می‌گیرد. در پایان نیز نتایج به صورت تحلیلی تفسیر و در قالب جدول خلاصه ارائه خواهد شد.

یافته‌های پژوهش

تأثیر هوش مصنوعی بر تصمیم‌گیری مدیران

نتایج بررسی پژوهش‌های مختلف نشان می‌دهد که هوش مصنوعی توانسته است فرآیند تصمیم‌گیری مدیران را به شکل قابل توجهی متحول کند. در گذشته تصمیمات مدیریتی عمدتاً بر پایه تجربه، قضاوت فردی و تحلیل‌های محدود انسانی انجام می‌شد، اما امروزه سیستم‌های مبتنی بر هوش مصنوعی قادرند حجم بسیار زیادی از داده‌ها را در مدت زمان کوتاه تحلیل کرده و اطلاعات ارزشمندی را در اختیار مدیران قرار دهند.

یکی از مهم‌ترین مزایای هوش مصنوعی در تصمیم‌گیری، توانایی تحلیل هم‌زمان داده‌های مالی، عملیاتی و رفتاری است. الگوریتم‌های یادگیری ماشین می‌توانند الگوهای پنهان در داده‌ها را شناسایی کنند و روندهای آینده را

پیش‌بینی نمایند. این موضوع به مدیران کمک می‌کند تا تصمیمات خود را بر اساس اطلاعات دقیق‌تر، واقعی‌تر و علمی‌تر اتخاذ کنند.

بررسی مطالعات انجام‌شده نشان می‌دهد که سازمان‌هایی که از سیستم‌های تحلیلی هوشمند استفاده می‌کنند، در مقایسه با سایر سازمان‌ها، تصمیمات سریع‌تر و دقیق‌تری اتخاذ می‌کنند. این موضوع به‌ویژه در شرایط بحرانی و محیط‌های رقابتی اهمیت بیشتری پیدا می‌کند؛ زیرا مدیران نیاز دارند در کوتاه‌ترین زمان ممکن، بهترین تصمیم را انتخاب کنند.

هوش مصنوعی همچنین می‌تواند سوگیری‌های انسانی را در تصمیم‌گیری کاهش دهد. بسیاری از تصمیمات مدیریتی تحت تأثیر احساسات، تجربیات محدود یا قضاوت‌های شخصی قرار می‌گیرند، اما سیستم‌های هوشمند با تکیه بر تحلیل داده‌ها و الگوریتم‌های منطقی، تصمیمات عینی‌تر و مبتنی بر شواهد ارائه می‌کنند. در نتیجه، احتمال بروز خطاهای مدیریتی کاهش می‌یابد و کیفیت تصمیمات افزایش پیدا می‌کند.

از دیگر یافته‌های پژوهش می‌توان به نقش هوش مصنوعی در پیش‌بینی رفتار بازار و تحلیل شرایط اقتصادی اشاره کرد. سیستم‌های هوشمند می‌توانند تغییرات بازار، رفتار مشتریان و نوسانات اقتصادی را تحلیل کرده و اطلاعات لازم را برای برنامه‌ریزی استراتژیک در اختیار مدیران قرار دهند. این قابلیت موجب می‌شود مدیران بتوانند ریسک‌های احتمالی را شناسایی کرده و تصمیمات پیشگیرانه اتخاذ کنند.

تأثیر هوش مصنوعی بر کیفیت گزارشگری مالی

یکی دیگر از مهم‌ترین یافته‌های این پژوهش، تأثیر مثبت هوش مصنوعی بر کیفیت گزارشگری مالی است. کیفیت گزارشگری مالی به میزان دقت، شفافیت، قابلیت اتکا و به‌موقع بودن اطلاعات مالی اشاره دارد. نتایج مطالعات بررسی‌شده نشان می‌دهد که استفاده از فناوری‌های هوشمند می‌تواند این ویژگی‌ها را بهبود بخشد.

سیستم‌های مبتنی بر هوش مصنوعی قادرند اطلاعات مالی را با سرعت بالا پردازش کرده و خطاهای انسانی را به حداقل برسانند. در روش‌های سنتی حسابداری و گزارشگری مالی، احتمال اشتباه در ثبت، پردازش و تحلیل اطلاعات وجود دارد، اما استفاده از الگوریتم‌های هوشمند موجب افزایش دقت و کاهش اشتباهات می‌شود.

یکی دیگر از مزایای هوش مصنوعی در گزارشگری مالی، افزایش شفافیت اطلاعات است. سیستم‌های هوشمند می‌توانند داده‌های مالی را به صورت دقیق تحلیل کرده و گزارش‌هایی جامع و قابل فهم ارائه دهند. این موضوع موجب افزایش اعتماد سرمایه‌گذاران، حسابرسان و سایر ذی‌نفعان به اطلاعات مالی سازمان می‌شود.

همچنین یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که هوش مصنوعی می‌تواند سرعت تهیه و ارائه گزارش‌های مالی را افزایش دهد. در بسیاری از سازمان‌ها، تهیه گزارش‌های مالی فرایندی زمان‌بر و پیچیده است، اما فناوری‌های هوشمند می‌توانند بخش زیادی از این فرآیند را به صورت خودکار انجام دهند. در نتیجه، اطلاعات مالی در زمان مناسب در اختیار مدیران و سرمایه‌گذاران قرار می‌گیرد و تصمیم‌گیری‌ها با دقت بیشتری انجام می‌شود.

از سوی دیگر، هوش مصنوعی نقش مهمی در افزایش قابلیت مقایسه اطلاعات مالی دارد. استفاده از سیستم‌های استاندارد و الگوریتم‌های تحلیلی موجب می‌شود اطلاعات مالی سازمان‌ها با دقت بیشتری طبقه‌بندی و تحلیل شوند. این موضوع امکان مقایسه عملکرد سازمان‌ها را برای سرمایه‌گذاران و تحلیلگران مالی فراهم می‌کند.

نقش هوش مصنوعی در کشف تقلب و مدیریت ریسک مالی

نتایج بررسی منابع علمی نشان می‌دهد که یکی از مهم‌ترین کاربردهای هوش مصنوعی در حوزه مالی، کشف تقلب و مدیریت ریسک است. تقلب‌های مالی یکی از چالش‌های اساسی سازمان‌ها محسوب می‌شوند و می‌توانند خسارت‌های مالی و اعتباری گسترده‌ای ایجاد کنند.

سیستم‌های هوش مصنوعی قادرند با تحلیل داده‌های مالی و شناسایی الگوهای غیرعادی، فعالیت‌های مشکوک را شناسایی کنند. الگوریتم‌های یادگیری ماشین می‌توانند تراکنش‌های مالی را بررسی کرده و مواردی را که با الگوهای معمول سازمان تفاوت دارند، مشخص کنند. این موضوع موجب می‌شود سازمان‌ها بتوانند تقلب‌های مالی را در مراحل اولیه شناسایی و کنترل کنند.

علاوه بر کشف تقلب، هوش مصنوعی در مدیریت ریسک‌های مالی نیز نقش مهمی دارد. سیستم‌های هوشمند می‌توانند ریسک‌های مرتبط با سرمایه‌گذاری، نوسانات بازار و مشکلات مالی را پیش‌بینی کنند و اطلاعات لازم را در اختیار مدیران قرار دهند. در نتیجه، مدیران می‌توانند راهکارهای مناسبی برای کاهش ریسک و جلوگیری از خسارت‌های احتمالی اتخاذ کنند.

بررسی مطالعات همچنین نشان می‌دهد که سازمان‌هایی که از فناوری‌های هوشمند در مدیریت مالی استفاده می‌کنند، از ثبات مالی بیشتری برخوردار هستند و توانایی بالاتری در مقابله با بحران‌های اقتصادی دارند.

بحث و تفسیر یافته‌ها

یافته‌های پژوهش حاضر نشان می‌دهد که هوش مصنوعی به یکی از مهم‌ترین ابزارهای تحول در حوزه مدیریت و حسابداری تبدیل شده است. استفاده از فناوری‌های هوشمند نه تنها موجب بهبود تصمیم‌گیری مدیران می‌شود، بلکه کیفیت گزارشگری مالی را نیز ارتقا می‌دهد.

نتایج مطالعات پیشین نشان می‌دهد که سازمان‌های بهره‌مند از هوش مصنوعی، عملکرد مالی شفاف‌تر و کارآمدتری دارند. این سازمان‌ها قادرند اطلاعات مالی را با سرعت و دقت بیشتری تحلیل کرده و تصمیمات استراتژیک مناسب‌تری اتخاذ کنند. همچنین استفاده از سیستم‌های هوشمند موجب کاهش هزینه‌های عملیاتی، افزایش بهره‌وری و کاهش خطاهای انسانی می‌شود.

با وجود مزایای گسترده هوش مصنوعی، استفاده از این فناوری با چالش‌هایی نیز همراه است. هزینه بالای پیاده‌سازی سیستم‌های هوشمند، نیاز به زیرساخت‌های فناوری پیشرفته، کمبود نیروی متخصص و نگرانی‌های مربوط به امنیت اطلاعات از جمله مهم‌ترین چالش‌های استفاده از هوش مصنوعی در سازمان‌ها محسوب می‌شوند.

با این حال، روند رو به رشد فناوری‌های دیجیتال نشان می‌دهد که استفاده از هوش مصنوعی در آینده گسترش بیشتری خواهد یافت و سازمان‌ها برای حفظ رقابت‌پذیری ناچار به استفاده از این فناوری خواهند بود.

جدول ٤-١: خلاصه یافته‌های پژوهش درباره نقش هوش مصنوعی در تصمیم‌گیری مدیران و کیفیت گزارشگری مالی

نتایج حاصل	نقش هوش مصنوعی	حوزه تأثیر
افزایش دقت و سرعت تصمیم‌گیری	تحلیل داده‌های گسترده و شناسایی الگوها	تصمیم‌گیری مدیران
کاهش خطاهای مدیریتی	پیش‌بینی رفتار و تصمیمات مدیران	تحلیل رفتار مدیریتی
افزایش دقت گزارش‌های مالی	پردازش خودکار اطلاعات مالی	گزارشگری مالی
افزایش اعتماد ذی‌نفعان	تحلیل دقیق داده‌ها و کاهش ابهام	شفافیت مالی
کاهش تقلب و فساد مالی	شناسایی تراکنش‌های غیرعادی	کشف تقلب مالی
بهبود کنترل و مدیریت ریسک	پیش‌بینی ریسک‌های مالی و اقتصادی	مدیریت ریسک
افزایش سرعت و کارایی حسابرسی	استفاده از سیستم‌های هوشمند در حسابرسی	حسابرسی
کاهش هزینه‌ها و افزایش بهره‌وری	اتوماسیون فرآیندهای مالی	بهره‌وری سازمانی

نتیجه‌گیری

در دنیای امروز، پیشرفت سریع فناوری‌های دیجیتال و گسترش کاربرد هوش مصنوعی، تغییرات گسترده‌ای در حوزه مدیریت، حسابداری و گزارشگری مالی ایجاد کرده است. سازمان‌ها برای افزایش بهره‌وری، کاهش خطاها و بهبود کیفیت تصمیم‌گیری، بیش از گذشته به فناوری‌های هوشمند وابسته شده‌اند. از این‌رو، بررسی نقش هوش مصنوعی در تحلیل رفتار تصمیم‌گیری مدیران و تأثیر آن بر کیفیت گزارشگری مالی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.

هدف این فصل، جمع‌بندی یافته‌های پژوهش، تبیین نتایج اصلی، بیان نوآوری تحقیق و ارائه پیشنهادهایی برای پژوهش‌های آینده و کاربردهای عملی است. بر اساس نتایج به‌دست‌آمده، می‌توان دریافت که هوش مصنوعی نه‌تنها به عنوان یک ابزار فناورانه، بلکه به عنوان عاملی مؤثر در تحول فرآیندهای مدیریتی و مالی سازمان‌ها شناخته می‌شود.

نتیجه‌گیری کلی

نتایج این پژوهش نشان می‌دهد که هوش مصنوعی به عنوان یکی از مهم‌ترین فناوری‌های نوین، نقش بسیار مهمی در بهبود فرآیندهای مدیریتی و مالی سازمان‌ها ایفا می‌کند. بررسی مطالعات و منابع علمی بیانگر آن است که استفاده از سیستم‌های هوشمند در تحلیل داده‌های مالی و مدیریتی، موجب می‌شود مدیران بتوانند تصمیمات دقیق‌تر، سریع‌تر و مبتنی بر داده اتخاذ کنند.

هوش مصنوعی با بهره‌گیری از الگوریتم‌های یادگیری ماشین و تحلیل داده‌های گسترده، توانایی شناسایی الگوهای پنهان، پیش‌بینی روندهای آینده و تحلیل شرایط مختلف را دارد. این قابلیت‌ها به مدیران کمک می‌کند تا در محیط‌های پیچیده و رقابتی، تصمیمات منطقی‌تر و کارآمدتری اتخاذ کنند. همچنین استفاده از فناوری‌های هوشمند موجب کاهش تأثیر سوگیری‌های انسانی در تصمیم‌گیری و افزایش دقت تحلیل‌های مدیریتی می‌شود.

یافته‌های پژوهش همچنین نشان داد که هوش مصنوعی می‌تواند تأثیر قابل توجهی بر کیفیت گزارشگری مالی داشته باشد. استفاده از سیستم‌های هوشمند در فرآیندهای حسابداری و گزارشگری مالی موجب کاهش خطاهای انسانی، افزایش سرعت پردازش اطلاعات، بهبود دقت داده‌ها و ارتقای شفافیت اطلاعات مالی می‌شود. در نتیجه، گزارش‌های مالی از قابلیت اتکای بیشتری برخوردار خواهند بود و اعتماد سرمایه‌گذاران، حسابرسان و سایر ذی‌نفعان افزایش می‌یابد.

از دیگر نتایج مهم این پژوهش، نقش مؤثر هوش مصنوعی در کشف تقلب‌های مالی و مدیریت ریسک است. سیستم‌های مبتنی بر هوش مصنوعی می‌توانند با تحلیل الگوهای مالی و شناسایی فعالیت‌های غیرعادی، احتمال وقوع تقلب را کاهش داده و ریسک‌های مالی را بهتر مدیریت کنند. این موضوع موجب افزایش امنیت مالی سازمان‌ها و بهبود کنترل‌های داخلی می‌شود.

در مجموع می‌توان نتیجه گرفت که توسعه و به‌کارگیری فناوری‌های هوشمند در سازمان‌ها می‌تواند نقش مهمی در بهبود عملکرد مالی، افزایش شفافیت اطلاعات، ارتقای کیفیت گزارشگری مالی و بهبود تصمیم‌گیری مدیران داشته باشد. با وجود چالش‌هایی مانند هزینه‌های پیاده‌سازی، نیاز به زیرساخت‌های مناسب و کمبود نیروی متخصص، مزایای گسترده هوش مصنوعی سبب شده است که سازمان‌ها به سمت استفاده روزافزون از این فناوری حرکت کنند.

نوآوری پژوهش

نوآوری اصلی این پژوهش در بررسی هم‌زمان سه متغیر مهم شامل هوش مصنوعی، رفتار تصمیم‌گیری مدیران و کیفیت گزارشگری مالی است. بسیاری از پژوهش‌های پیشین تنها به بررسی جداگانه کاربرد هوش مصنوعی در حسابداری یا مدیریت پرداخته‌اند، در حالی که در این تحقیق تلاش شده است ارتباط میان این متغیرها به صورت یکپارچه تحلیل شود.

همچنین این پژوهش با تمرکز بر نقش هوش مصنوعی در تحلیل رفتار مدیریتی و تأثیر آن بر کیفیت اطلاعات مالی، دیدگاه جدیدی درباره کاربرد فناوری‌های هوشمند در سازمان‌ها ارائه می‌دهد. بررسی هم‌زمان ابعاد مدیریتی، مالی و فناوری اطلاعات، از دیگر ویژگی‌های نوآورانه این تحقیق محسوب می‌شود.

پیشنهادهای پژوهش

با توجه به نتایج پژوهش، پیشنهادهای زیر ارائه می‌شود:

۱. سازمان‌ها و شرکت‌ها باید سرمایه‌گذاری بیشتری در زمینه توسعه و پیاده‌سازی سیستم‌های مبتنی بر هوش مصنوعی انجام دهند تا بتوانند کیفیت تصمیم‌گیری و گزارشگری مالی خود را بهبود بخشند.

۲. مدیران سازمان‌ها لازم است آموزش‌های تخصصی مرتبط با فناوری‌های هوشمند و تحلیل داده را فراگیرند تا بتوانند از ظرفیت‌های هوش مصنوعی به شکل مؤثر استفاده کنند.

۳. پیشنهاد می‌شود پژوهشگران در مطالعات آینده، تأثیر تجربی و عملی هوش مصنوعی بر عملکرد مالی شرکت‌ها را با استفاده از داده‌های واقعی سازمانی بررسی کنند.

۴. انجام پژوهش‌های تطبیقی میان سازمان‌های استفاده‌کننده و استفاده‌نکننده از هوش مصنوعی می‌تواند درک دقیق‌تری از مزایا و چالش‌های این فناوری ارائه دهد.

۵. توسعه مدل‌های هوشمند برای پیش‌بینی تقلب مالی، مدیریت ریسک و تحلیل رفتار مدیران می‌تواند به بهبود فرآیندهای مالی و مدیریتی کمک کند.

۶. پیشنهاد می‌شود دانشگاه‌ها و مراکز علمی همکاری گسترده‌تری با سازمان‌ها و شرکت‌های فناوری داشته باشند تا زمینه توسعه دانش و کاربردهای عملی هوش مصنوعی فراهم شود.

۷. ضروری است سازمان‌ها به مسائل امنیت اطلاعات و حفظ محرمانگی داده‌ها در هنگام استفاده از سیستم‌های هوشمند توجه ویژه‌ای داشته باشند تا از سوءاستفاده‌های احتمالی جلوگیری شود.

منابع

احمدی، م. (۱۴۰۰). کاربرد هوش مصنوعی در حسابداری و گزارشگری مالی. مجله پژوهش‌های حسابداری، ۱۲(۳)، ۴۵–۶۲.

اکبری، ع.، و محمدی، س. (۱۳۹۹). تأثیر فناوری اطلاعات بر کیفیت گزارشگری مالی. فصلنامه مدیریت مالی، ۱۱(۲)، ۷۷–۹۵.

باقری، ح. (۱۴۰۱). نقش فناوری‌های هوشمند در تصمیم‌گیری مدیران. مجله مطالعات مدیریت، ۱۵(۱)، ۱۰۱–۱۱۸.

حسینی، ر.، و صادقی، ف. (۱۳۹۸). بررسی تأثیر سیستم‌های اطلاعاتی بر عملکرد مالی سازمان‌ها. فصلنامه تحقیقات حسابداری، ۹(۴)، ۵۵–۷۳.

رحیمی، ن. (۱۴۰۰). هوش مصنوعی و مدیریت ریسک مالی در سازمان‌ها. مجله اقتصاد و مدیریت، ۱۸(۲)، ۸۸–۱۰۴.

رضایی، ع. (۱۳۹۹). کیفیت گزارشگری مالی و عوامل مؤثر بر آن. انتشارات دانشگاه تهران.

زارعی، ک. (۱۴۰۱). تحلیل داده‌های مالی با استفاده از هوش مصنوعی. مجله فناوری اطلاعات و مدیریت، ۷(۳)، ۶۶–۸۴.

سلیمانی، م. (۱۴۰۰). کاربرد یادگیری ماشین در کشف تقلب مالی. فصلنامه حسابرسی و حسابداری، ۱۴(۱)، ۲۹–۴۷.

محمدی، ا.، و یوسفی، پ. (۱۳۹۹). نقش سیستم‌های هوشمند در بهبود تصمیم‌گیری مدیریتی. مجله مدیریت نوین، ۱۰(۲)، ۹۱–۱۰۹.

نادری، ل. (۱۴۰۱). تأثیر فناوری‌های نوین بر شفافیت اطلاعات مالی. مجله علوم حسابداری، ۱۳(۴)، ۱۲۰–۱۳۸.

نوری، ف. (۱۴۰۰). بررسی کاربرد هوش مصنوعی در حسابرسی داخلی. فصلنامه پژوهش‌های مالی، ۱۶(۳)، ۷۳–۸۹.

Appelbaum, D., Kogan, A., &Vasarhelyi, M. A. (2017). Big data and analytics in the modern audit engagement: Research needs. Auditing: A Journal of Practice &Theory, 36(4), 1–27. https://doi.org/10.2308/ajpt-51684.

Brown, T. (2021). The impact of emerging technologies on accounting and financial reporting. Journal of Accounting and Finance, 21(3), 45–58.

Brynjolfsson, E., &McAfee, A. (2017). The business of artificial intelligence. Harvard Business Review, 95(4), 1–20.

Daft, R. L. (2018). Management (13th ed.). Cengage Learning.

Davenport, T. H. (2018). Artificial intelligence for the real world. Harvard Business Review, 96(1), 108–116.

Davenport, T. H., &Ronanki, R. (2018). Artificial intelligence for the real world. Harvard Business Review, 96(1), 108–116.

Goodfellow, I., Bengio, Y., &Courville, A. (2016). Deep learning. MIT Press.

International Accounting Standards Board (IASB). (2018). Conceptual framework for financial reporting. IFRS Foundation.

Kieso, D. E., Weygandt, J. J., &Warfield, T. D. (2020). Intermediate accounting (۱۷th ed.). Wiley.

Kokina, J., & Davenport, T. H. (2017). The emergence of artificial intelligence: How automation is changing auditing. Journal of Emerging Technologies in Accounting, 14(1), 115–122. https://doi.org/10.2308/jeta-51730

Laudon, K. C., &Laudon, J. P. (2022). Management information systems: Managing the digital firm (17th ed.). Pearson.

Robbins, S. P., &Coulter, M. (2019). Management (14th ed.). Pearson.

Russell, S., &Norvig, P. (2021). Artificial intelligence: A modern approach (4th ed.). Pearson.

Applied Researches in Management and Accounting

42

Vol 11
Summer 2026

Research paper

The Role of Artificial Intelligence in Analyzing Managerial Decision-Making Behavior and Its Impact on Financial Reporting Quality

Hamid Ravanpak Noudzh*[1]| Hanieh Naei[2]

Abstract

In recent years, rapid advances in information technology and the emergence of artificial intelligence (AI) have brought significant transformations to various fields of management and accounting. With its ability to analyze large volumes of data, identify hidden patterns, and generate accurate predictions, artificial intelligence can improve managerial decision-making processes and enhance the quality of financial reporting. This study aims to examine the role of artificial intelligence in analyzing managerial decision-making behavior and its impact on financial reporting quality. The research adopts a descriptive-analytical approach, with data collected through a review of library resources, scientific articles, and relevant academic studies. The findings suggest that the application of AI-based systems can enhance financial reporting quality by reducing human errors, accelerating information processing, and improving financial transparency. Furthermore, by analyzing financial and managerial data, this technology enables managers to make more accurate, data-driven decisions. Ultimately, the development of technological infrastructure and the adoption of intelligent tools can play a significant role in improving organizational financial performance and strengthening stakeholder confidence.

Keywords: Artificial Intelligence; Managerial Decision-Making; Financial Reporting Quality; Data Analysis; Financial Transparency.

[1] Corresponding author: Assistant Professor, Department of Accounting, Iranian Electronic Institute of Higher Education, Tehran, Iran. / *hamid.ravanpak@iranian.ac.ir*

[2] Master's Student in Accounting, Iranian E-Learning Institute of Higher Education, Tehran, Iran.